

سیستم های اطلاعاتی حسابداری

نویسندگان:

دکتر مهدی مرادی

(دانشیار دانشگاه فردوسی مشهد)

نعیمه بیات

اللهم صل على محمد وآل محمد

فصل ششم:

تقلب رایانه ای

پس از مطالعه این فصل، خواننده با مفاهیم ذیل آشنا می شود:

۱. آشنایی با مفهوم تقلب
۲. آشنایی با نقاط آسیب پذیر سیستم‌های اطلاعاتی رایانه‌ای
۳. آشنایی با ویژگی‌های فرد متقلب و علت ارتکاب تقلب
۴. آشنایی با تقلب رایانه‌ای و انواع طبقه بندی آن
۵. آشنایی با روش‌های پیش گیری و کشف تقلب رایانه‌ای
۶. آشنایی با قوانین مربوط به منع تقلب و جرایم رایانه‌ای در سطح بین المللی و در ایران

اهمیت جرایم رایانه ای:

- یک دلیل اهمیت سیستم های اطلاعاتی حسابداری برای متقلبان و مجرمان رایانه ای، نقش سیستم های اطلاعاتی حسابداری در کنترل منابع مالی است.

تقلب چیست؟

هرگونه اقدام عمدی و فریب کارانه‌ای که توسط مدیران، کارکنان یا اشخاص ثالث برای بدست آوردن مزیتی ناروا و غیر قانونی (اعم از مالی و غیر مالی) انجام می شود را تقلب گویند.

انواع تقلب ها

- سوءاستفاده از دارایی ها یا اختلاس سرمایه
- گزارشگری مالی فریبکارانه

تقلب توسط افراد
بیرون سازمانی

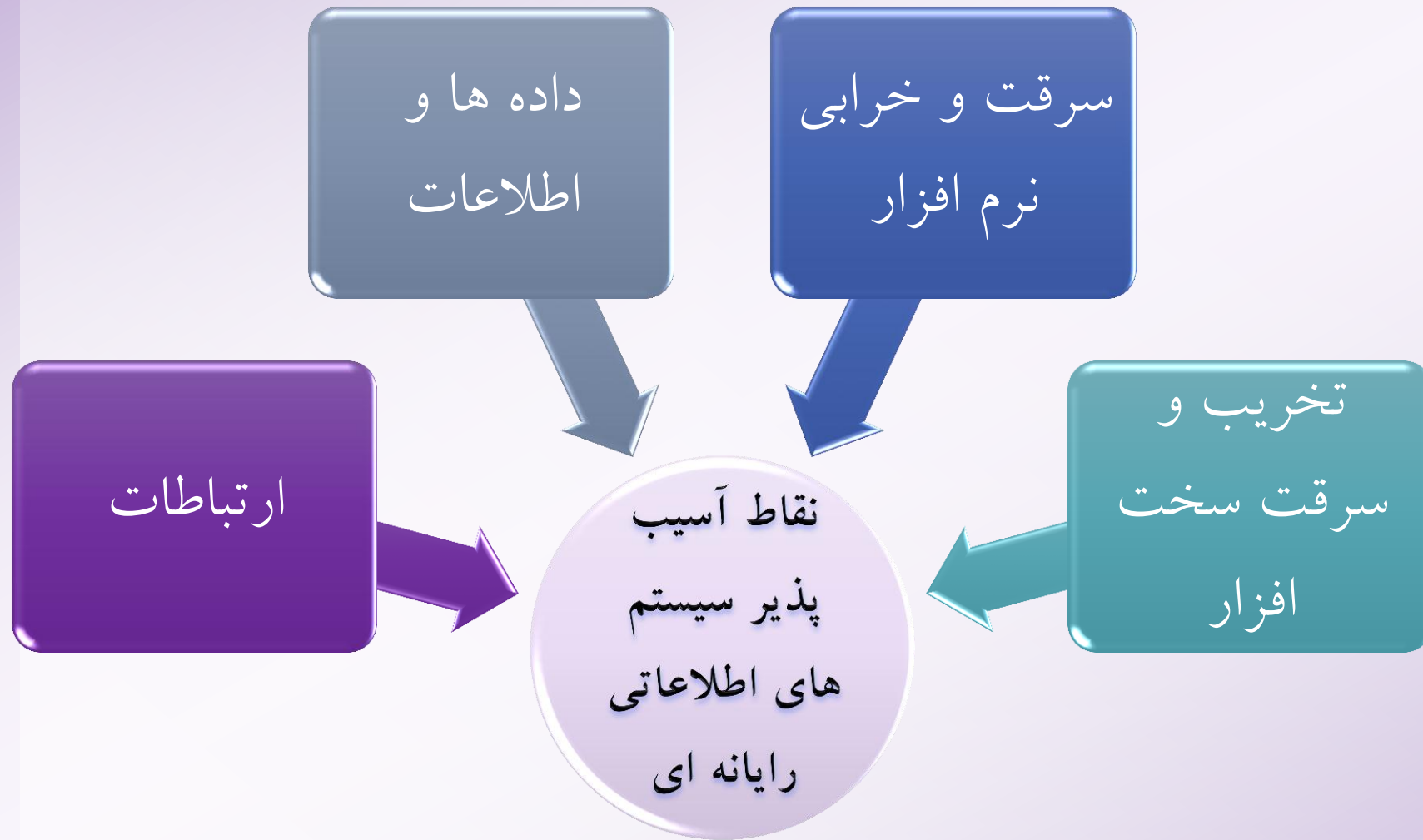
- مانند حمله هکرها به وب سایت شرکت

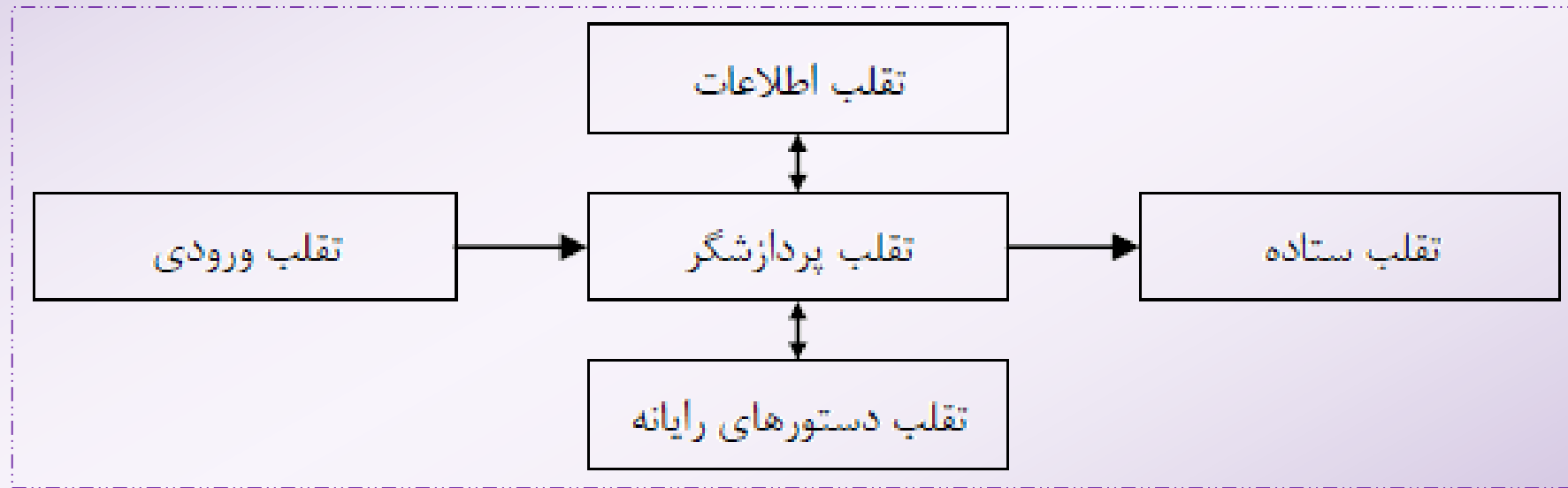
تقلب توسط افراد
بیرون سازمانی

دلایل افزایش تقلب و جرایم رایانه ای

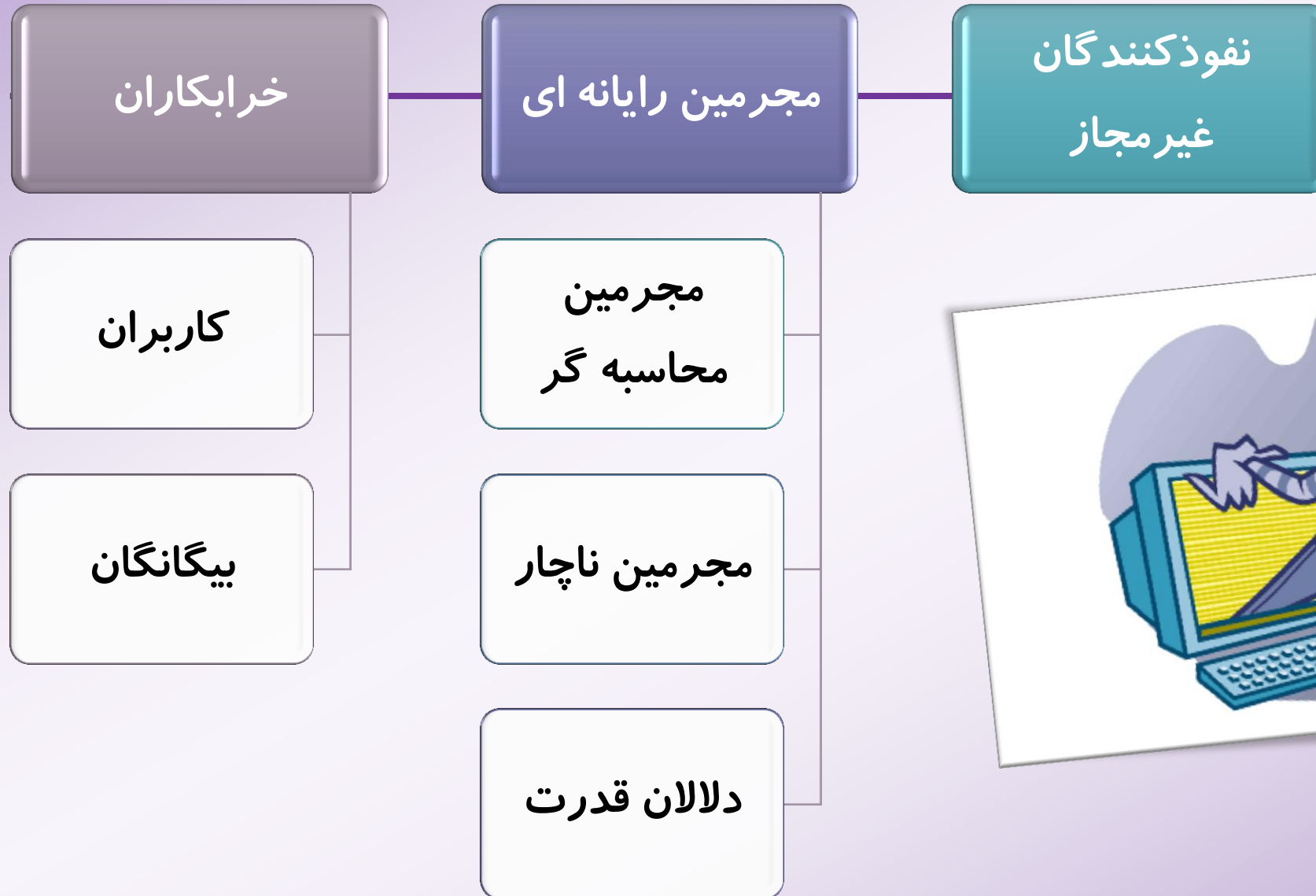
- (۱) عدم وجود یک تعریف کلی برای تقلب و جرایم رایانه ای
- (۲) عدم کشف بسیاری از تقلب ها
- (۳) عدم گزارش بسیاری از تقلب های کشف شده
- (۴) امنیت پایین و ضعیف شبکه ها
- (۵) کمک کردن مجرمین رایانه ای به افزایش جرایم رایانه ای با قرار دادن تجربیات خود در اختیار سایر افراد
- (۶) وجود قوانین ضعیف و بعضاً ناقص

طبقه بندی تقب های رایانه ای

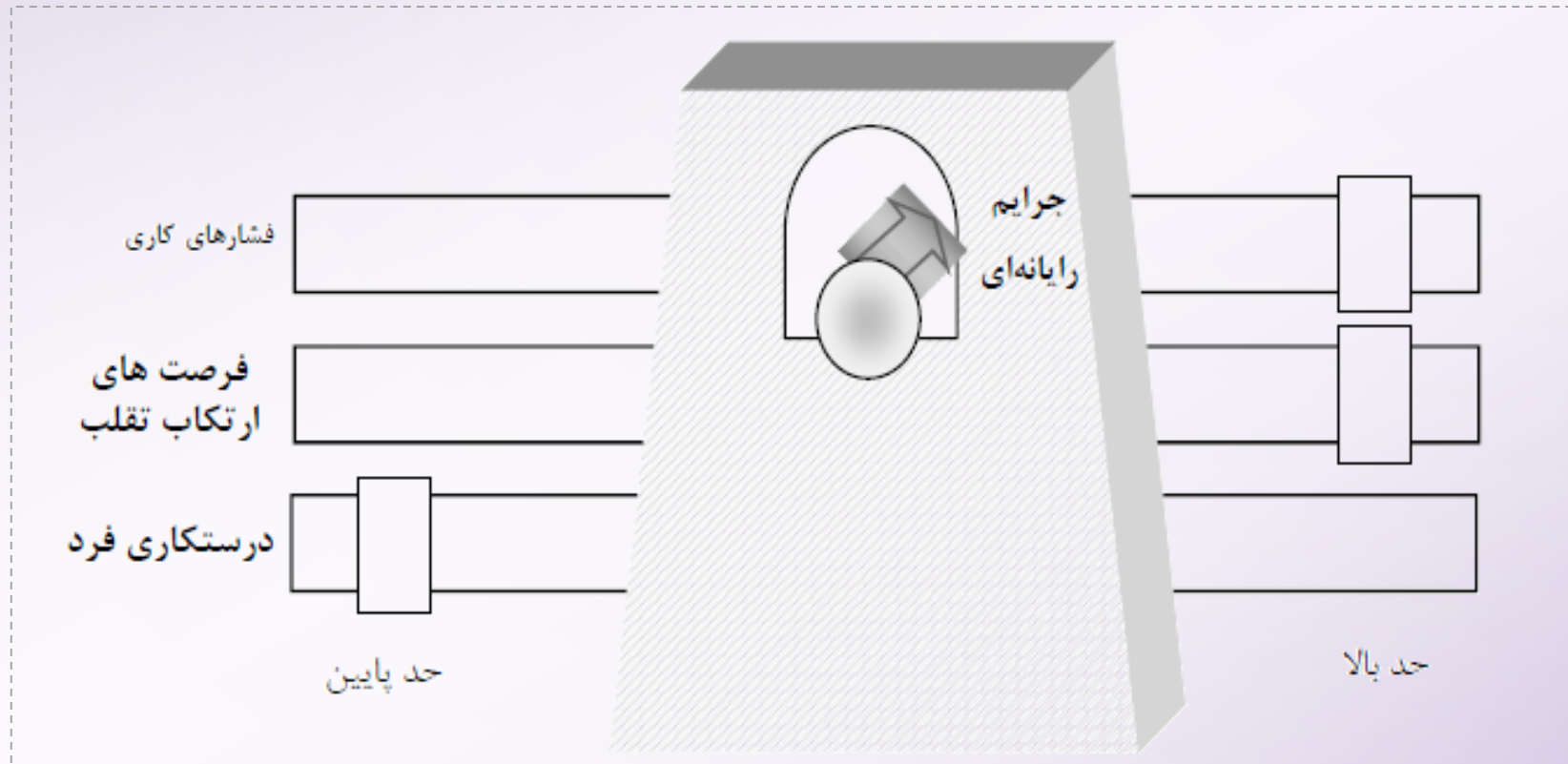
چه کسانی مرتکب جرایم رایانه ای می شوند؟

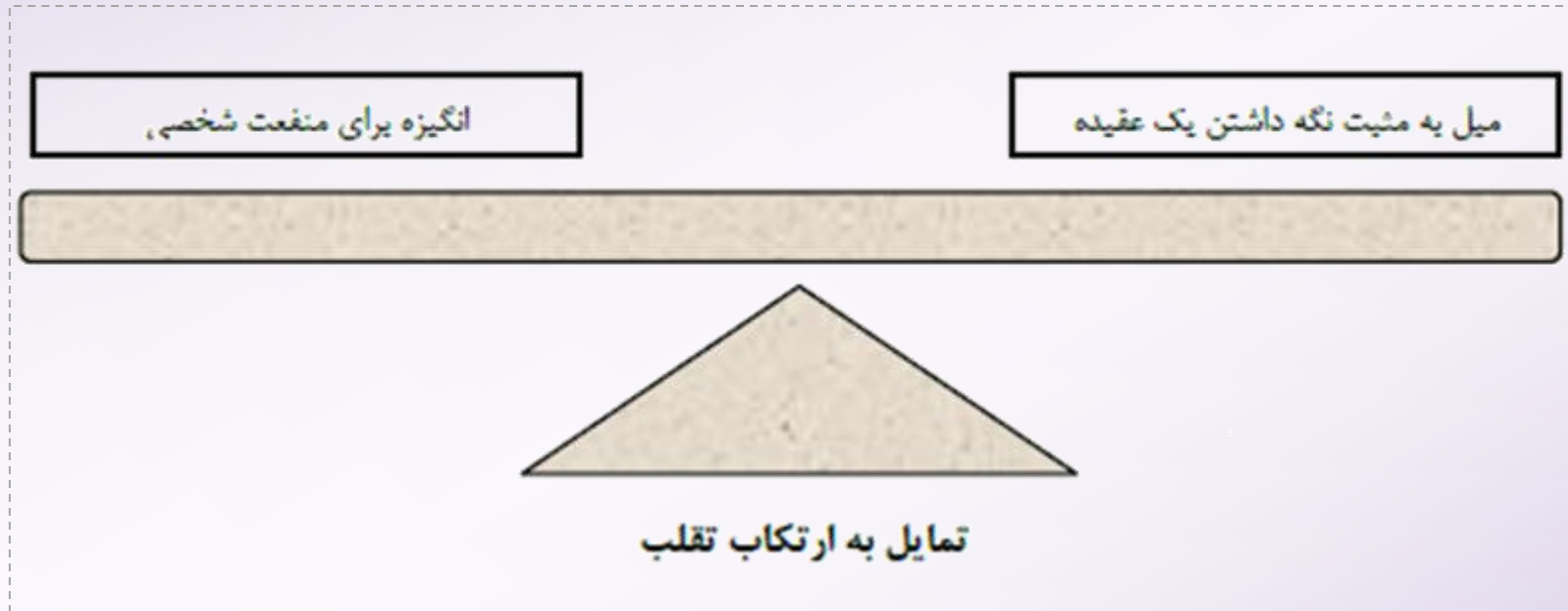
دلایل شکل گیری تقلب بر اساس نظر انجمن بازرسان رسمی تقلب

دلایل شکل گیری تقلب بر اساس الگوی پیشنهادی بنیاد پیت، مارویک و میشل

دلایل شکل گیری تقلب بر اساس معادله خیانت

اقدامات لازم برای کاهش تقلب و ضرر ایجاد شده توسط تقلب های رایانه ای

کاهش زیان های ناشی از تقلب

- داشتن پوشش بیمه ای
- نگهداری نسخه های پشتیبان
- طراحی یک طرح اقتضایی
- استفاده از نرم افزارهای کنترل و کشف تقلب

اقدامات بازدارنده

- تشکیل تیم مدیریت بحران
- ایجاد خط تلفن سری
- اقدامات واکنشی
- اجرای حسابرسی مکرر
- استفاده از حسابداران کارآگاه

بهبود روش های کشف و شناسایی تقلب

افزایش دشواری و سختی ارتکاب تقلب

- تفکیک مناسب وظایف
- محدود کردن دسترسی ها
- کدبندی داده ها و برنامه ها
- محافظت از شبکه و کابل ها
- محافظت سیستم ها
- و ...

کاهش احتمال وقوع تقلب

- استفاده از رویه های مناسب برای استخدام و اخراج
- آموزش و مسئولیت کارمندان
- کنترل و ردیابی
- الزامی کردن امضای قراردادها

کمیسیون ملی گزارشگری مالی متقلبانه :

- این کمیسیون گزارشگری مالی متقلبانه را مجموعه اقداماتی برای حذف، و یا ارائه نادرست و گمراه کننده صورت‌های مالی تعریف کرده است.

پیشنهادات کمیسیون ملی گزارشگری مالی متقلبانه برای

جلوگیری و کاهش احتمال گزارشگری مالی متقلبانه

✓ ایجاد محیط سازمانی که دقت و صحت پردازش گزارشگری مالی را موجب شود؛

✓ شناسایی و آگاهی از عوامل ایجاد کننده گزارشگری مالی متقلبانه؛

✓ ارزیابی ریسک گزارشگری مالی متقلبانه در شرکت؛

✓ طراحی و اجرای کنترل‌های داخلی به منظور حصول اطمینان منطقی از عدم گزارشگری مالی متقلبانه.

